

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/19556 din 08.11.2024

La nr. 307 din 23.10.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului 2024 – 2025.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.11.08 16:42:54 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PÎNZARI

Ex.: CURMEI Vadim, Tel.: 022/257308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	2599
"11"	11 2024
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/10098 din 08.11.2024

la proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului 2024-2025

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este un grup de Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei de fundamentare, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului 2024 - 2025 are drept scop interzicerea în perioada rece a anului deconectarea gospodăriilor casnice de către furnizori de la rețelele de gaze naturale, energie termică și energie electrică, pentru neonorarea în termen a plății pentru serviciul furnizat.

În nota de fundamentare se menționează că: „Prezentul proiect de lege este înaintat în contextul necesității susținerii cetățenilor cu grad sporit de vulnerabilitate energetică și are drept scop diminuarea riscurilor de sărăcie energetică a populației pentru perioada rece a anului”.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin asigurarea unei măsuri de protecție socială ce constă în necesitatea susținerii cetățenilor cu grad sporit de vulnerabilitate energetică.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.”

Nota de fundamentare stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite, precum și principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

În nota de fundamentare se menționează: „Punerea în aplicare a prevederilor prezentului proiect de lege la etapa actuală nu prevede cheltuieli financiare din bugetul de stat, totuși unele efecte generate de intrarea în vigoare a prevederilor poate cauza cheltuieli suplimentare care vor necesita acoperirea din bugetul de stat”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"*.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

Deși proiectul nu conține norme contradictorii, în conținutul acestuia a fost atestată o lacună de reglementare în ceea ce privește stabilirea unui quantum de achitare a facturilor pentru consumatorii cu vulnerabilitate energetică extremă.

Analiza acestui aspect este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

În conținutul proiectului a fost atestată o lacună de reglementare în ceea ce privește modul de aplicare a prevederilor proiectului pentru consumatorii cu vulnerabilitate energetică extremă, dat fiind lipsa reglementării quantumului minim de achitare a facturilor pentru a se putea încadra în condițiile care acordă dreptul de a beneficia de interzicerea deconectărilor în perioada rece a anului 2024 - 2025.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Articolul 3 din proiectul de lege -

Art.3 Obiectul legii

(1) Se interzice în perioada rece a anului deconectarea gospodăriilor casnice de către furnizori de la rețelele de gaze naturale, energie termică și energie electrică, pentru neonorarea în termen a plății pentru serviciul furnizat.

(2) Dispozițiile alineatului (1) se aplică în următoarele condiții cumulative:

a) gospodărie casnică i-a fost atribuită categoria de vulnerabilitate extremă, foarte ridicată sau ridicată conform art. 7 din Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice

b) datoria scadentă a fost executată parțial, în cuantum de 50 procente din suma datorată pentru perioada curentă de facturare în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate foarte ridicată și 60 procente din suma datorată pentru perioada curentă de facturare în cazul gospodăriilor casnice cu grad de vulnerabilitate ridicată

c) suma cumulativă a datoriei acumulate în perioada rece a anului nu depășește suma de 5000 lei în cazul serviciilor de furnizare a gazelor naturale și a energiei termice și suma de 1500 lei în cazul serviciilor de furnizare a energiei electrice

Obiecții:

Norma conținută în alin. (2) face referință la două categorii de consumatori casnici - consumatori casnici care au categoria de vulnerabilitate foarte ridicată și consumatori casnici care au categoria de vulnerabilitate ridicată.

Totodată, potrivit aceluiași alineat, dispozițiile legii urmează să fie aplicate și consumatorilor casnici cărora le-a fost atribuită categoria de vulnerabilitate extremă.

Or, se atestă o lacună de reglementare în ceea ce privește stabilirea unui cuantum de achitare a facturilor pentru consumatorii cu vulnerabilitate energetică extremă.

În aceste condiții, există riscul apariției interpretărilor confuze și discreționare cu riscuri inerente comiterii cazurilor de corupție în partea ce ține de stabilirea acestui cuantum pentru a putea fi aplicabile normele proiectului și consumatorilor casnici cu categoria de vulnerabilitate extremă.

Recomandări:

Propunem autorului completarea normei alin. (2) la lit. a) cu reglementări ce ar stabili cuantumul minim de achitare a facturilor pentru consumatorii casnici care au categoria de vulnerabilitate extremă.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul de lege cu privire la interzicerea deconectărilor de la servicii locativ-comunale în perioada rece a anului 2024 - 2025 are drept scop interzicerea în perioada rece a anului deconectarea gospodăriilor casnice de către furnizori de la rețelele de gaze naturale, energie termică și energie electrică, pentru neonorarea în termen a plății pentru serviciul furnizat.

În nota de fundamentare se menționează că: „Prezentul proiect de lege este înaintat în contextul necesității susținerii cetățenilor cu grad sporit de vulnerabilitate energetică și are drept scop diminuarea riscurilor de sărăcie energetică a populației pentru perioada rece a anului”.

În conținutul proiectului a fost atestată o lacună de reglementare în ceea ce privește modul de aplicare a prevederilor proiectului pentru consumatorii cu vulnerabilitate energetică extremă, dat fiind lipsa reglementării cuantumului minim de achitare a facturilor pentru a se putea încadra în condițiile care acordă dreptul de a beneficia de interzicerea deconectărilor în perioada rece a anului 2024 - 2025.

În final, recomandăm autorului reexaminarea proiectului prin prisma prezentului raport de expertiză anticorupție.

08.11.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2024.11.08 13:26:57 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

